

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

"Here is our pledge to you: We are going to turn over to you an America that is free and a world that is at peace."

Reagan

"Tu je naša obljuba Vam. Mi bomo izročili Vam Ameriko, ki je svobodna in svet ki živi v miru."

Reagan

LETNIK XXXV/
VOLUME XXXV.

PUBLISHED MONTHLY BY: SLOVENIAN NATIONAL FEDERATION OF CANADA, 646 EUCLID AVE., TORONTO, ONT., CANADA, M6G 2T5

Štev.: 11.
No.: 11.

Pojasnilo

„Slovenska Država“ je na 12. strani letošnje septemberske številke priobčila pesniško zaneseno hvalnico umetnosti ge. Marije Ahačič - Pollakove, slovenske popevkarice iz Toronta. Na pritožbe bravcev proti temu nekritičnemu povzdigovanju je uredništvo v oktoberski izdaji lista izreklo soglasje „s to umetniško oceno“ ter ge. M. A.-P. čestitalo, vendar s pridržkom da se ne strinja z njenim nastopanjem na krajih komunističnega rodomora v Sloveniji med rdečo revolucijo in po vojni. Poudarilo je tudi, da „se ne strinja z njenim delovanjem v društvih, ki slepo slede navodilom komunističnih oblastnikov snovno in duhovno zaslužnjene Slovenije, kjer so korenine slovenstva zaradi njihove genocidne politike že v živo zadete in so na tem da usahnejo.“

Kot Slovenec, živeč in ustvarjajoč v svobodnem demokratičnem svetu, seveda nepodpisanemu avtorju omenjenega sestavka in uredništvu „Države“ priznavam pravico do prave ali napačne sodbe o čemer in komer koli, vsakomur pa pravico do odgovora. V pričujočem primeru pa ogorčeno, da skuša kdor koli v podporo svojim nekritičnim sodbam svojevredno izkoristiti moje ime in pisanje, ki nista nikoli imela in nimata nikakršne zveze z Ahačičevo.

Hvala njenemu petju v septemberski številki je na sredi podprta z njeno fotografijo, pod katero je ločeno od drugega besedila tiskano: Marija Ahačič - Umetnica. „Umetnost je ustvarjanje lepote po človeku za soljudi, ki tega sami niso sposobni, a so lepote zlasti danes potrebni bolj ko kruha. Pisatelj Mirko Javornik.

Zadnji stavek v tej „oceni“ pa pravi: „Čitateljem Države dobro poznana osebnost se je takole poetično izrazila o Mariji Ahačič-Pollak: Her singing is a walking piece of heaven (Njeno petje je kakor kos neba, peš hodeč po svetu).“

Citat z izpovedjo mojega pojmovanja sleherne umetnosti, ne samo tiste v zvoku in glasu, je iztrgan iz celotnega besedila razprave, napisane pred leti, ter znova priobčene v knjigi „Pero in čas II.“ Esej obravnava problem in naloge umetnosti v človeški družbi nasploh ter ne navaja nikakršnih velikih ali majhnih imen. Iz spevovljne uporabe in namestitve tega odstavka pod sliko v listu bodo bravec po pravici sklepali, da sem ga zagrešil nalašč in prav za to neprimerno priliko. Ker med sodelavci „Slovenske države“ dobro znanih poetičnih umetnosti ni kaj preveč, bi utegnil marsikdo tudi neokusnost s „peš-kosom neba“ navreči meni.

Zaradi tega sem bravec in sam sebi dolžan krivdo za ta, zame škodljivi in krivični vtis obsoditi, kar le morem in na ves glas. Kdor pozna moje pisanje, moj slog in mojo urojeno nezaupljivost do kakršnega koli bobnečega poveljevanja resničnih umetniških veličin, da takih cenjenih banalnosti nisem sposoben, kaj šele voljan.

In še manj sposoben in voljan sem dajati kakršno koli priznanje pravim ali namišljenim umetnikom, zaradi „slave, blaga“ vdinjanim totalitarnim zatiravskim režimom in sistemom, kakršen je sadnji v Socialistični jugoslovanski Republiki Sloveniji. z Marijo Ahačič-pollakovo vred.

Mirko Javornik

Kakšen vzorec družbene ureditve v Jugoslaviji?

Najuglednejši zahodnonemški časopis FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, ki ga prebira vsa nemška in v Nemčiji živeča tuja vrhna družbena plast (politiki, diplomati, ljudje od Cerkve, finančniki, gospodarstveniki...), je prinesel pred kratkim v uvodniku zanimivo podobo o današnji družbeni ureditvi v Jugoslaviji. Njegove glavne ugotovitve tu povzemamo:

Marsikaj v Jugoslaviji spominja na sovjetsko-leninistični vzorec. Klečeplazna podložnost pri oblasti onemogoča celo previdno kritiko najvišjih partijskih funkcionarjev in skriva njihovo življenje pred pogledi javnosti daleč prek mej njihovega zasebnega območja. Zgodovina komunistične Jugoslavije je izključna last partije: javnosti sme biti sporočeno le njeno tolačenje. V državi je pripuščen le en družbeni nauk — partijski svetovni nazor. Drugačnih ocen o žgočih družbenih vprašanjih ni dovoljeno izražati in že doma jih zase beležiti je tvegano. Kazenski zakoni z nejasno omejenimi pojmi (na primer „sovražna propaganda“), naredijo slehernika, ki je izjavil kaj neveščnega, za krivega kaznivega dejanja. Obsodbe oporečnikov so pretirano stroge. Nepristranost sodnikov jenja tam, kjer se pri določenem primeru začenja korist varnostnih oblasti in partije. Pred tajno milico ni zaščite. Časopisi so pod partijskim nadzorom. Pri volitvah volijo občani lahko le tiste ljudi, ki so všeč partiji.

Vse to so znamenja sovjetskega komunizma. Seveda ne gre ob njih spregledati močnih svojih potez jugoslovanskega komunizma. Široko razvejana zvezna ureditev se sicer steka v izključno last partijske oblasti, kljub temu pa vendarle vnaša v družbeno življenje večnarodne države močno prvino različnih mnenj. V Jugoslaviji uživa Cerkev večjo prostost kakor v večini držav sovjetskega bloka. V sovjetskem taboru ni tako svobodnih potovanj iz države, kot so v Jugoslaviji. Gospodarska ureditev se oddaljuje od državno-gospodarskega vzorca. Tri četrtine zemlje pripada zasebnim kmetom.

Takšne posebnosti za občane veliko pomenijo. All pa te posebnosti zadoščajo za trditve, da se jugoslovanski socializem kot družbena ureditev načelno razlikuje od sovjetskega? Nekateri opazovalci Vzhodne Evrope menijo, da utegne imeti v nekaj desetletjih Madžarska manj prvin sovjetske notranje družbene ureditve kakor Jugoslavija. Osnovna danost, ki povezuje jugoslovanski in sovjetski socializem, je leninizem.

Nekateri partijski voditelji so hoteli z razliko od Tita razviti delavsko samoupravljanje, ki je bilo uvedeno 1950, v novo demokratsko-socialistično ureditev. Dosegli niso nič. Od 1966 do 1977 je vel v Jugoslaviji veter političnih reform; na koncu so reformatorji, partijski voditelji iz vseh delnih republik, podlegli leninistični premoči, na katere čelu je stal Tito. Tista zmaga leninizma iz let 1971 in 1972 določa družbeno stvarnost v Jugoslaviji še danes.

Naša luč, avg. 1984

SEMPER FIDELES

God our Savior, the hope of all the ends of the earth and of the seas afar off, thou who dost give firmness to the mountains by thy strength.

Ps. 64: 6-7

Ob 25 letnici smrti ljubljanskega škofa

DR. GREGORIJA ROŽMANA

1959 - 1984

KRIZA

IN

TEŽA

PLAČILO

*3.III.1883 v Šmihelu na Koroškem
†16.XI.1959 v Clevelandu v ZDA

Ljubil je Tebe, o Bog.

Nebeški Materi je vse zaupal. Priporočil ji je naš narod. Molil je zanj, da bi ostal veren in svoboden. Daj, Gospod usliši njega in nas, da bi bili vsi eno.

©

UNIVERSAL

Naše korenine in dosežki

„Slovenska Država“ že desetletja poroča o dogajanjih med Slovenci. Je zelo zanimiv in bran časopis, ker je vedno poročal o najrazličnejših dogodkih, razkrival življenske in duhovne odtenke slovenskega človeka in tako ohranjal širino slovenske narodne zavesti. Nedvomno je veliko pripomogel, da smo Slovenci tudi v novih domovinah ostali povezani. Naročniki Ameriškega Slovenca so že seznanjeni o obsežnem delu „Prekmurci in Prekmurje“, ki bo izšlo prve dni decembra v Chicagu. Knjigo smo napisali, ker bi radi vsaj v strnjeni obliki predstavili prekmursko deželo in njene prebivalce doma in po svetu. Avtorij smo bili prijetno presenečeni, ker smo odkrili neverjetno veliko zgodovinskega gradiva med ožjimi rojaki v ZDA in Kanadi. Kaj vse so Prekmurci naredili v omenjenih deželah boste našli v knjigi.

Pisci knjige bi se radi najlepše zahvalili prekmurskim skupnostim v Bethlehemu [PA], Fairfieldu [CN], Clevelandu [Ohio], Chicagu [ILL], Londonu, Hamiltonu, Torontu [ONT.] in v Montrealu [QUE.] za ljubezniv sprejem, pomoč pri zbiranju gradiva, finančne prispevke, vspodbujanje pri delu, razumevanje v težavah ob pisanju in za pripravljenost pri razširjanju knjige! Prav tako se zahvaljujemo vsem prekmurskim društvom, župnikom in župnijam, ki so nam dale na razpolago dragocene zgodovinske podatke.

Vsem Slovencem v ZDA in Kanadi

[omenjeni deželi smo podrobneje raziskali in opisali] čestitamo, ker so res veliko ustvarili v kratkem času, razvili najrazličnejše sposobnosti v novih in neznanih okoliščinah in v velikih delih razkrili stoletne navdihe slovenskega genija! Dragi rojaki, hvala vam, ker ob odkrivanju vaših življenskih naporov danes je lepše biti Slovenec! „Prekmurci in Prekmurje“ bo dragocen [tako upamo] dokument o Slovencih, ki so skozi stoletja ohranjali prvotne navdihe. Danes jih poglobljajo, živijo in razvijajo doma in po širnem svetu z dosledno in v stoletjih preizkušano ljubeznijo.

Rev. Jožef Sraka

Levi fašizem

Še pred revolucijo smo v Sloveniji precej brali in govorili o težavah, ki jih ima komunistično gospodarstvo v Sovjetski zvezi. Po Marksovem Manifestu - na papirju - je zgedalo tako dobro, da se je za ta nauk veliko ljudi navdušilo. Praksa pa je pokazala čisto nekaj drugega. Ne more biti več govora, da so to samo trenutne težave, saj je revolucija sedaj tudi v SFRJ imela proste roke 40 let! Vendar celo največji pesimisti med nasprotniki KPS si niso mogli predstavljati, da bo rezultat tako porazen. Skozi 40 let je manjkalo tega ali onega, realne plače so bile vedno nizke in tako je bil tudi življenski nivo. Prazno je izgovarjanje, češ sedaj moramo zategniti pas, ko smo preje predobro živeli.

Nadaljevanje na str. 2

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates

\$12.00 per year

\$1.00 single issue.

Advertising 1 column x 1" \$4.20

Published monthly by Slovenian National Federation of Canada

846 Euclid Ave., Toronto

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvega v mesecu

Letna naročilna znaša: Za ZDA in Kanado \$12.-, za Argentino 750.- pezov, za Brazilijo 180.- kruzairov, za Anglijo 60.- šillingov, za Avstrijo 160 šillingov, za Avstralijo 10.- avstr. f., za Italijo in Trst 2400.- lir, za Francijo 1800.- frankov.
Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti s mišljenjem uredništva in izdajatelja.
Cena za letalsko pošto po predhodnem dogovoru.

Levi fašizem

Nadaljevanje s str. 1

SFRJ v 40 letih obstoja ni nikdar nudila povprečnemu državljanu standarda, na katerega je imel po svoji delavnosti in marljivosti pravico. Še pred časom smo slišali komentarje: no saj ni tako slabo. To je minilo! Narod je sedaj sočen z revščino. Zadnje vesti iz Slovenije govore recimo o nemogočih cenah ki jo zahtevajo za kurjavo. Stari ljudje po domovih zmrzujejo: elektrika in plin pa sta draga, da na veliko uporabljajo drva. V najhujših časih leta 1922/24 je v Moskvi veljalo za lepo darilo obiskovalca par polen, v Sloveniji smo blizu temu! Hrana postaja taka draga, da premnogi delavci težko čakajo na ponedeljek da se najedo v tovarniški menzi! V zadnjem času vse bolj pride do izrada izraziti razvoj v razredno družbo, partija vedno bolj zavisi od podpore določene družbe, ki uživa neke privilegije.

BORCI: namesto, da bi število teh izbrancev padalo, njihovo število celo raste. Sedaj se njihovo število bliža enemu milijonu. Njihovi privilegiji so: dvojna leta za penzijo za čas, ki so ga prebili pri delu za revolucijo, penzija jim je povečana za 50%, imajo ceneno ali zastoj vožja tudi z letali, imajo velike popuste v zdraviliščih, mnoge prednosti v zdravstveni uslužnosti, za otroke privilegiji pri študiju, vojaštvu in seveda so še nesteti drugi privilegiji pri raznih prošnjah intervencijah, itd. Partija ta sloj rabi, četudi so zračunali, da ti privilegiji stanejo skoraj dve milijarde dolarjev na leto.

PARTIJCI: vse boljše službe in ves vodilni kader v ekonomiji je njihov, da o političnem, vojaškem in upravnem področju niti ne govorimo. Partija budno pazi da se ne bi kak državljan izven družbenega sektorja obogatil, dočim svojim članom pa dopušča, da si kopicijo materialna sredstva. Dovoljen je tudi marsikak postranski zaslužek pod pogojem, da ne pride do javnega škandala. V Radovljici in Portorožu imajo dve ulici razkošnih partijskih vil. Ljudstvo imenuje te ulice faraonske! Ako kak partijec le požene podjetje v krizo, je samo v nevarnosti, da zgubi direktorsko mesto ali pa da je premeščen. Posamične krivde takorekoč ni in za vse odgovarja pač kolektiv, ki samo-upravlja! (?) Niti 10% partijscev ni v državi in ta sloj drži vso ekonomijo. Ti privilegiranci so pa večinoma podpovprečno sposobni, ker le taki vstopajo v partijo, ki bi tržni ekonomiji radi ne-sposobnosti, lenosti in nemarnosti komaj dobili in držali nekvalificirana mesta. Nedvomno je nekaj izjem od tega pravila, toda število je tako majhno, da ne morejo spremeniti položaja.

Ljudje to seveda vidijo in simpatije do partijcev, borcev niso ravno na višini.

DELEGATI IN BIROKRACIJA: kako strašno se je razpasla birokracija naj povedo tele številke; raznih delegatov je preko 1.5 milijona in imajo na dan preko 100 tisoč konferenc in mitingov, izguba na delovnih urah je obupna! Samo v bankah in finančnih ustanovah dela v SFRJ preko 10.000 ljudi in bančnih direktorjev je preko 5.000 tisoč. Ako k gornji vojski prištejemo še navadne uradnike, pridejo v SFRJ na razmerje 1 uradni upravnik proti dvema delavcema.

UPOKOJENCI: Koncem 1983 so imeli v SFRJ 1.840.000 upokojencev. Sorazmerje treh zaposlenih proti enemu upokojencu je tako, da bi samo ta faktor obubožal bogato državo kaj šele SFRJ! Država skuša zadnje čase rešiti problem tako, da drži pokojnine na beraški ravni, povprečno 9.550 novih dinarjev, to je komaj 51 US dolarjev na mesec. Ljudje si pomagajo z priložnostnim delom, toda v glavnem tolčejo črno revščino. Mnogi, ki so upravičeni na pokojnino delajo naprej, ker je pokojnina premajhna. Tako delajo dokler ne bodo omahnili!

BREZPOSELNI: danes približno en milijon. Dobijo podporo kakih 35 dolarjev na mesec. Računaje, da je tudi med zaposlenimi vsaj 30% takih, ki so v delovnem procesu nepotrebni. Držijo jih, ker jih komaj upajo pognat na cesto. Svoječasno so jih poslali h kapitalistom na zapad, sedaj je ta možnost zaprta.

DELAVCI: plače so take nizke, da predstavljajo komaj 6 do 7% vrednosti ustvarjene produkcije. Delo je strašno revno plačano in odgovor zaenkrat je pač s strani delavcev: kakršna plača, tako delo. Vse dokler so razpolagali z kapitalom zaplenjen domači reakciji, z darovi UNRE in USA, z inozemskimi krediti in nakazili delavcev iz tujine so pravi položaj v ekonomiji prikrivali. Poskušali so celo prodati iluzijo blagostanja. Vse to je prešlo, sedaj mora trošiti lastni kapital, ki ga pa je tako malo, da more to še trajati leto ali dve, ko bi moglo priti do zadnje in končne krize socializma v SFRJ.

REŠITEV: povsem jasno je, da nadaljevanje dosedanjega ekonomskega ni mogoče. Teško je verjetno, da bi sposobni in delavni narodi SFRJ sprejeli kot nekaj normalnega današnje ekonomsko revščino in zaostalost. Ravno iz SFRJ sliši povsem glasne zahteve po drastičnem menjanju gospodarskega in političnega sistema, v smislu pluralizma v zapadno evropskih državah. Partija se bo tega seveda krčevito branila in bo skušala samo po-

lagoma z omejitvami ojačati privatni sektor. Ta bi mogel ob res iskreni in radikalni spremembni zadevo obrniti. Do tega razvoja kot vidimo na primeru Madžarske in celo Kitajske bo po vsej verjetnosti prišlo, še posebej, ko bo

odpor Moskve tozadevno moral pustiti. Tako ni izključeno, da bomo imeli sorazmerno prosto gospodarstvo in enopartijski sistem, ki bo zelo podoben Hitlerjevi Nemčiji in Mussolinjevi Italiji, takozvani LEVI FAŠIZEM. ZU

Oleg Bitov

Sovjetski častnik Oleg Bitov, ki je pisal za sovjetski tednik Literaturnaja Gazeta, je porabil obisk filmskega festivala v Benetkah septembra 1983, da je zaprosil in dobil zavetje v Angliji. Tam je objavil več člankov, v katerih je opisal dejanske razmere v Sovjetiji. Po enem letu svobode je nenadoma izginil iz Anglije in se je pojavil zopet v Moskvi, kjer je na častniškarski konferenci trdil, da so ga v Benetkah ugrabili angleški agenti. Da bi olajšal mučenje, kateremu je bil baje izpostavljen, je igral vlogo begunca ter pisal omenjene članke, dokler se mu ni nudila prilika, da se je lahko vrnil. Angleske oblasti so zanimale, da bi ga bili ugrabili. Dejansko je bil v Angliji svoboden in se je mogel vrniti v Sovjetijo, kadar koli bi hotel. Izjavili so tudi, da nimajo nikakih dokazov, da bi ga sedaj ugrabili sovjetski agenti.

S to razlago pa se ne strinja Bitov prijatelj, emigrantski pisatelj Anatolij Gladilin. V pariškem listu Le Matin trdi, da je Bilov izginil, ko je pristal, da bo dal pismeno izjavo za razpravo proti Bolgaru Sergeju Antonovu, ki ga je Agca imenoval kot zvezo s KGB pri atentatu na papeža Janeza Pavla II.

Gladilin je imel pogoste osebne stike z Bitovom in trdi, da je bil zadnji, ki ga je videl v Londonu. Bila sta skupaj 15. avgusta in sta govorila po telefonu še 16. avgusta. Domenila sta se za sestanek 17. avgusta, toda med tem je Bitov izginil. Po pričevanju Gladilina ni kazal Bitov nikakega znaka, da se namerava vrniti v Moskvo. Mnenja je, da so Bitova ugrabili in da je bila njegova tiskovna konferenca aranžirana od KGB.

Bitov je bil povabljen, da bi nastopil kot priča v procesu proti Antonovu v Italiji, toda je odklonil, ker se je bal, da bi ga prestregli agenti KGB. Pristal pa je, da bo dal pismeno izjavo, ki bi jo smeli prebrati pri tajnem zasedanju sodišča.

Življenje v ZDA

Tednik U.S. News & World Report prinaša 15. oktobra naslednje podatke o spremembah povprečnega državljana od 1. 1980 do danes: Povprečen dohodek po plačilu davkov se je zvišal za 9.8%, toda število oseb, ki žive v revščini, se je povečalo za 16.9%. Finančno dobroimetje poedinega državljana je naraslo za 26.5%, toda zadolženost potrošnikov je narasla za 34.1%. Število zaposlenih oseb se je znižalo za 0.3% in državni dolg je narasel za 66.0%. Izdatki za hrano so se znižali za 2.1% in za bencin za 1.6%, za nov hišo pa so narasli za 22.7%.

Latinščina - uradni jezik zedinjene Evrope?

Večina ljudi je že pozabila, da je bila latinščina uradni jezik madžarskega parlamenta vse do konca prve svetovne vojne. Celotno katoliška Cerkev, kjer je latinščina še vedno uradni jezik, je uvedla ljudsko govornico v liturgijo. Pokojni kardinal Cushing (Boston) je plačal instalacijo priprav za istocasno prestavljanje, ker ni mogel slediti latinskim govorom na zadnjem cerkvenem zboru [zlasti duhovniki Severne Amerike so se oddahnili, ko jim ni bilo več treba moliti brevirja v latinščini].

To poletje se je zbralo nad 30 ljudi iz vseh mogočih predelov sveta in najrazličnejših poklicov, da se poizkusijo v živi latinščini. Duša gibanja za oživitev latinščine je benediktinski menih Celeste Eichenseer, profesor latinščine na univerzi v Saarbrücken. S svojim znanstvenim delom skuša premostiti prepad med dobo klasičnega humanizma in 19. stoletjem in je tudi zaposlen s sestavljanjem slovarja sodobne latinščine. Parkirni prostor je area stativa in smučarski čevlji caliga naratoria. Njegov oddelek na univerzi izdaja tudi časopis Vox Latina. V Belgiji imajo časopis Melissa in v ZDA Hermes Americanus. Izhajata tudi dva humoristična časopisa: Asterix in Michael Musculus.

Belgijski doktor Guy Licoppe, ki je bil gost za letosnji enotedenski tečaj, si prizadeva, da bi postala latinščina skupni jezik Zedinjene Evrope, kar bi preprečilo vsako tekmovanje narodov, da prevlada njihov jezik.

Dva mlada Estonca sta skočila s krova sovjetske ribiške ladje in srečno priplavala v Tjorn na Švedskem, kjer sta dobila pravico azila. [Po: S.g., VII/0]

Značilnost Trsta - 900 kg težko Sfingo - je odtrgal s pomola 3 m visoki morski val in jo potegnil s seboj v globino. [Po: S.g., VII/9]

Kaj pišejo drugi...

... o razstreljevanju partizanskih spomenikov v Sloveniji.

„V ponedeljek 8. oktobra je močna eksplozija, ki jo je bilo moč slišati v širši okolici, pognala v zrak spominsko ploščo, ki jo je krajevna organizacija Zveze združenj bojevnikov narodno-osvobodilne vojne Muljava pred 13 leti postavila kakih 40 kilometrov od Ljubljane na Dolenjskem. Tako pravi snoči objavljeno sporočilo Republiškega komiteja za informacije pri izvršnem svetu ljudske skupščine (vladi) SR Slovenije. To ploščo so postavili v spomin na smrt štirih partizanov, ki so izgubili življenje v sovražnikovi zasedi 20. decembra 1944. Na spomeniku z granitnim podstavkom je bila vdolbina marmornata plošča, velika 40 krat 50 centimetrov z napisom; „Zaradi izdaje so tukaj v belogradistični zasedi padli Alojz Bučar, Milan Kušar, Ivo Alič ter napoznan tovariš.“ Organi notranjih zadev (UDB) preiskujejo to gnusno dejanje.“ (*Politika*, Belgrad, 10. okt.).

... o usodi slovenščine v SRS

„zaključil je to okroglo mizo, obenem pa tudi celoten simpozij dneva, prof. Jože Paternost z Univerze (države) Pennsylvania s predavanjem Sociolingvistično (družbeno-jezikovno) vojno natezanje med slovenščino in srbohrvaščino v Sloveniji danes. Paternost.. je govoril o razsežnosti in razvejanosti stika obeh jezikov in o razmerju tega stika v sedanjih slovenskih razmerah. Za tem je prešel na konkretne dejavnike, ki se zadejajo v strukturo slovenskega naroda in zato tudi v strukturo jezika. Na prvem mestu je omenil neslovenske govoreče, a po državljanstvu jugoslovanske delavce v Sloveniji; z drugo besedo, priseljence z juga, ki često rečejo Slovencem: „Ja vas ne razumijem“, in pri tem se Slovenci potrudijo, da v polomljeni srbohrvaščini skušajo razložiti, za kar že gre. To slovensko lastnost je Paternost imenoval ne-defenzivnost, ker se Slovenci vse prevečkrat sami postavljajo v manjšinski položaj. Dotok z juga je najštevilnejši v Ljubljani, Kranju, Jesenicah in v Mariboru. Nato se je dotaknil „jezikovnega rzsodišča“, pri čemer je omenil tudi znani napad nanj, ki ga je izrekel v Ljubljani živeči srbski pisatelj Bulatović... Predavatelj je povedal, da sredstva družbenega obveščanja v Sloveniji zenemarjajo slovenščino: srbohrvaški podnaslovi v tujih filmih se ne prevajajo vselej v slovenščino, prav tako ne v vseh televizijskih oddajah, marsikatero športno poročilo ostane v srbohrvaščini. Važen (potujčevavni) dejavnik pri tem perečem in kritičnem problemu za slovenski narod je jugoslovanska ljudska armada. Končno je (Paternost) malo širše obdelal „skupna programska jedra“, ki jih skuša centralistični Beograd vsiliti Slovencem. Dasi je bilo predavanje na akademski višini, je proti koncu Paternost nevede postal igralec v vlogi gorečega branitelja slovenščine in pri tem potegnil navzoče, da so postali soigralci z njim vred... (prof. Paternost, povojni politični emigrant, je to predavanje imel na znanstvenem simpoziju Štiristoletnica protestantske reformacije pri južnih Slovanih, ki ga je 23. in 24. marca letos priredila newyorška Society for Slovene Studies na sloviti University of Chicago. Iz poročila v *Celovškem Zvonu*, II/4, september 1984).

...o obrestnem raju v Ljubljani

„Nove obrestne mere. Od 1. oktobra

1984 veljajo za vezane vloge v dinarjih tele obrestne mere: 7.5 odstotka za nevezane vloge - nespremenjeno; 47% na vloge, vezane za več ko 3 mesece; 52% na vloge, vezane za več ko 12 mesecev; 55% na vloge, vezane za več ko 24 mesecev. Ljubljanska banka. (Oglas o tem norem povečanju obrestne mere za hranilne vloge, ki jim ni para v nobenem pametnem gospodarstvu na svetu, je to vodilno slovensko bančno podjetje priobčilo v belgrajski *Politiki* najbolj razširjenem dnevniku v SFRJ, 10. oktobra 1984).

... o rdečih volkovih pred sodbo

...Mehmet Ali Agca, ki je leta 1981 pognal nekaj 9 milimeterskih izstrelkov v papeža Janeza Pavla II., je v začetku trdil, da je ravnal sam. Ta laž ni obstala in z nedavno o obtožnico proti štirim Turkom in trem Bolgarom se soparna meglenost, obdajajoča ta primer, počasi a vztrajno razblinja. Počasi se izgublja v nič domneve, da naj bi bil Agca streljal na Janeza Pavla zaradi verskega ekstremizma ali politične zagrenjenosti. Kakor so odkrili preiskovavci, Agca ni veren človek in tudi ni nikoli kazal kakega močnega političnega prepričanja. Bil je ubijavec, ki se je dal najemati in se je kot tak izkazal že pri nekem poprejšnjem streljanju. Vprašanje, ki zdaj prevladuje vse drugo, je, kdo je njegov zaposlovec. Odgovor na to je kajpada zapleten. Agceve izpovedi so se spremenile, odkar je za svoje dejanje prejel dosmrtno ječo. Po prvem umoru so ga iztuhotapili iz zapora - ne v kakem idiličnem družabnem klubu, temveč v turški vojaški jetnišnici. Najbrž je upal, da bo tako tudi v Italiji. A ko je videl, da ga je vse pustilo na cedilu, je maja 1982 začel „peti“. Agca vztraja, da so mu kazali pot pripadniki bolgarske politične policije. Eden italijanskih preiskovavcev pravi, da je zapoved (za papežev umor) dala sovjetska KGB, ki je tedaj bila pod vodstvom Jurija Andropova. Preiskovavni sodnik Illario Martella toliko da naravnost ne obtoži Sovjetov. Pač pa poudarja, da je ugotovil poglavitno resnico: da je mednarodna zarota postavila Mehmeta Ali Agca in njegov polavtomatski Browning nekaj metrov od papeža. Martella razodene tudi, da je Oral Čelik, ki naj bi bil pripravil načrti za Agcevo pobeg iz turške ječe, ne samo spremljal določenega ubijavca na trg Sv. Petra, temveč da je en strel oddal tudi sam. Sovjeti seveda govoričijo, da je vse bila zarota ameriške CIA. Toda vse večja grmada dokazov bolj in bolj in bolj kaže na Vzhod.“ (*The Washington Times*, 31. oktobra 1984).

...za poniževanje večjih od sebe

„Rojen humanist, ki je hotel biti revolucionalar: kakšna poetična razpetost! Kako se človek ne bi nasmešnil ob kakšnem prizoru iz neke ne leninistične, ampak jezovske OF! V Trstu se je njegova patetična nepomirljivost razmahnila v dve smeri. Glede ene - skandinavske teorije (o izvoru Slovencev) - mu zamejstvo bolj iz sočutja kakor iz pomanjkanja strokovnosti ni upalo reči, da je bilo dejansko škoda njegovih žlahtnih energij. Ni treba psihoanalitičnega pristopa, da spoznamo v tem pretresljivem naporu, ki mu je žrtvoval toliko časa in sredstev, revolt neke frustrirane in razočarane Slovenije v njem. Ljubezen do slovenstva - ta njegova že mitična ljubezen - je poganjala tudi njegovo aktivistično dejavnost za idejo slovenske države. Kako, naj bi tudi tukajnjegov zanos ne šel v patetično konkretnost, od nastavljanja letakov avtomobilom s slovensko registracijo tja do pošiljanja *subverzivnih* novoletnih voščilnic po Sloveniji... „Veš, jaz sem predvsem politik“, mi je

rekel nekoč z značilno nasajenim palcem. A za to je manjkalo dvoje: prvič, ravnodušnosti, če že ne cinizma, ki je za politiko potreben, in drugič čuta za zgodovinsko kontingentnost (naključno sprotost), da bi na primer pretehtal, ali bi *Slovenija* - ta današnja narodno izmedelela Slovenija - *res imela trdneje zagotovljeno prihodnost v neki vprašljivi neodvisnosti* sredi venca neugasnih imperialističnih apetitov kakor v še tako majavi jugoslovanski federaciji.“ (Tržaški literat in majavi Slovenec Alojz Rebula, ki mu skoraj vse knjige izdajajo komunistične in „verske“ založbe v Ljubljani, v osmrtnici za rajnega, pisatelja in publicista Franca Jezo. *Celovški Zvon*, II/3, marec 1984).

...o zasliševanjih v slovenskih rdečih ječah

„A ti veš, kaj se pravi danes vedeti, da so te nesrečnike šest, sedem mesecev svinjsko mučili po krivici, ker so bili nedolžni, tebe so pa šefi Ozne vlekli za nos, da so gestapovci, šefi Ozne pa je najbrž vlekli za jajca Enkavede. Smrdljiva godlja, porka madona. A ti veš prekleti svetnik, kako je v nočeh, ko sem premo pijan in ne spim? Obiskujejo me moje žrtve! Molče me grizejo z mrtvaškim glasom v jajca vesti, grizejo mi srce, jetra, čreva, ledvice, grizejo mi možgane... S polenci smo jim potolkli prste na rokah, da so jim kmalu odpadli nohti. V kletih brez oken smo jim tesno vklepali roke z verigo in jih pripeli k železni rinki v kotu kleti pri tleh. Dolge dni so ležali na podu, stegnjeni v popolni temi. Trdno vklepane roke so jim zatekle. Scali in srali so podse. Prsili so vsaj požirek vode. Dobili so menažke močno soljenega krompirja. Pretepali smo jih s kabelskimi žicami v be-

tonskih bunkerjih, kjer so ležali skoraj nagi na mokrem betonu. Slečeni so se morali vleči ploskoma na trebuh. Potegnili smo jim roke in noge nad hrbtom skupaj in jih trdno zvezali, da so moleli podplate in prste rok v zrak. Eden naših jim je stopil s škornjem na tilnik, dva pa sta jih pretepala po podplatih in prstih rok. Podplati so jim kmalu počrneli in pozneje odpadali v kosih. Mučili smo jih z električno. Privezali smo jih na stol. Okoli palca na nogi in okoli palca na roki smo jim ovili električni žici. Z induktorjem smo jih prebadali z električnimi sunki. Večkrat so omedleli. Vsakokrat smo jih znova osvestili tako, da smo jim pljuskali v obraz kozarce vode ali pa tudi vina. Med mučenjem smo namreč zasliševalci večkrat pili. Diehlu, Kranjcu, Barletu, Ličenu, Stepišniku, Koširju, Kopaču in še komu smo dajali v hrano tudi droge, narkotike. Seveda, nekaj tednov pred razpravo smo jih nehali mučiti. Z dobro hrano smo jih poredili, pa še malo broma in na razpravi so vsi izgledali zdravi, rejeni fantje... Ni človeškega organizma, ki po takih sedem, osemmesečnih „obdelavah“ ne bi fizično in psihično omagal do popolne apatije in neprisebnosti. In tako so nesrečniki na dachauskem procesu priznali vse, kar smo jih pred procesom naučili na pamet. Vsi procesa sploh niso dočkali. V kletni zasliševalnici nam je na primer med mučenjem umrl predvojni komunist in španski borec Janez Perežič...“ (Iz priznanj oznovskega zasliševavca Rasa v dokumentarnem romanu Igorja Torkarja - Borisa Fakina *Umiranje na obroke*. Cankarjeva založba, Ljubljana 1984).

Kar je napisano „italics“ ali v oklepajih, so pudarki in pojasnila pripravljavca te rubrike].

P. K.

ZAŠČITA NARODNOSTNIH MANJŠIN V EVROPI

Nemški časopis *Mannheimer Morgen* je prinesel 3. septembra 1984 dopis Klause Colberga o sestanku 250 delegatov narodnostnih manjšin, ki so se posvetovali o sestavi listine za zaščito krajevnih in manjšinskih jezikov v Evropi. Listino bi razglasil Evropski Svet. Čeprav ne bi imela listina zakonite moči, bi služila kot protiutež nameram velikega števila vlad, ki si prizadevajo odpraviti pokrajinske in manjšinske jezike.

Poročilo omenja dvakrat Slovence - kot občestva, ki žive ob meji blizu matičnega naroda (Slovenci na Koroskem) in drugič kot primer možnosti televizije, ki je ne morejo preprečiti državne meje, kot je bilo to v primeru spora o dvojezičnih krajevnih napisih na Koroskem.

To poročilo je objavil v angleškem prevodu tednik *German Tribune* [7. oktobra 1984]. *German Tribune* prinaša vsak teden v angleškem prevodu članke iz najrazličnejših časopisov Zapadne Nemčije.

Obžalujemo in popravljamo: V letošnji deveti številki smo po pomoti nepravilno predstavili osebe na tej sliki. Pravilno: Klaro Mizerit, sedemdesetletnik, v sredini slike na njegovi pravici stoji ga. Mira Čuješ, na desni pa žena g. K. Mizerita ga. K. Mizerit. Oprostite!

POMOČ PRI KUPOVANJU?

POPRAVLJANJE DVOKOLES?

FOTOGRAFIČNI ATELJE ?

POMOČ PRI KOŠNJI TRAVE?

PLESKANJE HIŠ IN OGRAJ?

ZAMAŠENJE ASFALTNIH CEST

PRI HIŠAH?

VZDRŽEVANJE PLAVALNIH

BAZENOV ?

ODMET SNEGA?

DAJALEC NASVETOV ZA NAČRTOVANJE ZA KOMPUTERJE?

DOSTAVE?

SPOROČILA IN DOSTAVE?

LES ZA KURJAVO?

STOJNICA ZA HRANO?

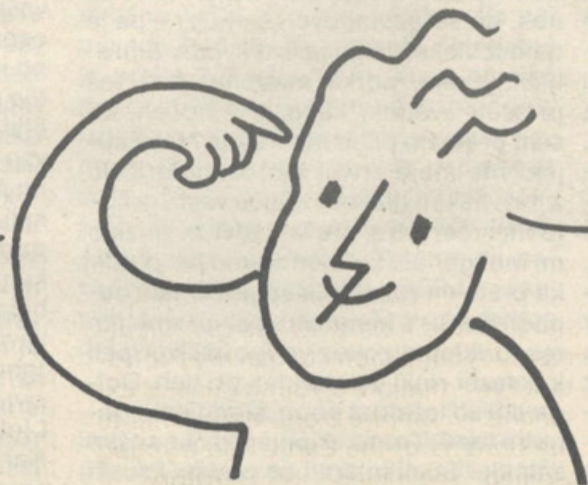
IZDELOVANJE POHIŠTVA?

SNAŽENJE HIŠ DOSTAVA

JEDIL?

MODNO NAČRTOVANJE/

IZDELAVA OBLEK?

KAJ JE VAŠA VELIKA ZAMISEL?

Ali mate zamisel vredna oživetovanja? Zamisel ki bi jo radi spremenili v vaš lasten posel? Če ste stari med 18 in 24 letom, in ne posečate več šole vsak dan, ali če ste stari med 25 in 29 letom, in ste nedavno napravili izpite v šoli „Post-secondary graduate“, vam mi morda lahko pomagamo.

Če vi odgovarjate Ontario Youth Enterprise, s pomočjo imenovane Youth Venture Capital Program, vam lahko ta priskoči na pomoč s 12 mesečnim brezplačnim posojilom do višine \$5.000, da lahko začnete takšno podjetje.

Premisli! Vi lahko postanete vaše samostojen šef, dobiš lahko večjo vrednostno usposobljenost in lahko daš svoji zamisli možnost, da začneš rasti v območju tržišča.

Za več informacij, pišite za knjižico „Youth Venture Capital“ Government Mail Services, Box 84, Queen's Park, Toronto, Ontario M7A 1N3.

ONTARIO
YOUTH
OPPORTUNITIES

BILD
ONTARIO
Youth
Secretariat

Secretariat for Social
Development

Ontario

Gordon Dean, Provincial Secretary
William Davis, Premier

... iz Ljubljane!

... prav gotovo te zanimajo zadnje novice iz naše Slovenske prestolice. Morda ti je že znano, da v testamentu, uradno pripravljem po advokatu, ne more zapustiti gotove vsote za branje maš (besede: „maša“ ne pozna več naš besednjak) in povrh tega s takim darom postane testament neveljaven.

V začetku oktobra se je „izgubil“ v Kočevskih gozdovih proti Nanosu „helikopter“ z nekimi važnimi slovenskimi velikani, vojaškega kova - poveljnikom za obrambo slovenskega teritorija ali kaj podobnega in še drugimi višjimi. Poleg tega je helikopter nosil ime „gazela“, tovarniški delavci so iskali ostanke več dni, po 8 do 10 ur na dan in za plačilo so dobili pivo. Radi tega kroži nov dovtip po Ljubljani, da funkcionarji verjetno iščejo Kočevski rog, kjer je pokopanih na tisoče vrnjenih Slovencev ob koncu pretekle vojne in Koroške, med njimi množica mladih kmečkih fantov in študentov, ki niso podpirali komunizma. Ko ti to pišem v drugi polovici oktobra, še helikoptra niso našli.

Pri nas je zelo hudo v pogledu vere. 50 % je ateistov, ki ne verujejo ničesar. Med njimi je tudi veliko inteligence, ki se pridružijo KPS zaradi ekonomskih dobrin (višje plače in boljše uslužnosti) in vsi ti

nimajo nobene morale in čuta odgovornosti in samo gledajo, kako bi si izboljšali gospodarske pozicije. Povsod slišiš od bratov iz juga, kako jih Slovenci zapostavljajo. Neki tak počasni brat je izgubil delo pri gradbenem podjetju in sedaj dela pri nabavi cementa - in po bratsko prisoja noročilnicam Slovencev po 2 vreči istega, njegovim južnim bratom pa, koliko vreč hočejo kupiti. Ali je to zapostavljanje - diskriminacija, kot pravite pri vas!

Neimenovani zdravnik 30 km od Ljubljane je moral prodati avtomobil, ker ne zmore plačil pri bencinski črpalki bencina, kjer stane trenutno liter 92 dinarjev. To se pravi, če napolni bencina do vrha, ga stane to 30 kanadskih dolarjev.

Začetne plače inženirjev po enem letu službovanja so ča \$100 kanadskih na mesec, medtem ko zdravniki dobe okrog \$250-300 kanadskih dolarjev na mesec. To je delni vzrok, da tudi avtomobili počivajo v garažah.

Novejša je ta, če organiziraš manjšo družbo za „Nedeljsko šolo“ (Verouk), - si lahko kaznovan ker s tem ogražaš „sistem“.

Če se slovenski državljani poda čez mejo v Gorico, vam lahko „odmerijo“ eno uro zamude, ker vas temeljito pregledajo. Pri čakalju, da pridejo na vrsto srečni avtomobilisti - porivajo avtomobile - ker s tem prihranijo pač denar za

bencin. Če postanete „sumljiv“, lahko vaš lasten pregled zavlečejo do ene ure, ko vam „pregledaju“ sedeže, prostor pod njimi, odpreti morate tudi motor in pregledajo celo prostor za olje in bencinski tank, znotraj in zunaj - zaradi varnosti - potem pa se tak slovenski držaljan v Gorici z drugimi „ovcami“ zalet v trgovine, ...in kupujejo kavo, pralne praške, milo - kakšno ponižanje - in kupujejo izdelke „jeans“, čeprav morajo pri prehodu nazaj v Jugoslavijo za nje plačati posebni davek, - da ne pozabim omeniti riža, in olepševalnih (za lase) dobrin in tako naprej.

Težko boš verjel, da je v mestih že toliko južnjakov, da Slovenci sploh nimajo več narodne zavesti in so sistematično pojužnačeni in ne vidijo več upanja, da bi se znebili teh ljudi. Ti se pa povečini nič ne uče slovenščine in še pripeljejo svoje domače, da se ne začudiš, - tudi po deset ali več, - za vse te je naša zemlja Amerika ali vsaj Švica. — Poleg tega pa še zelo strogo prakticirajo svojo vero, svoj jezik, svoje običaje, - naši pa jim kot partijci ali celo verni, pri tem pomagajo, - Slovenija pa izgublja svojo bitnost, identito. Vse to moraš videti iz virov komunistične propagande: prvo uničijo narodnost, narod razdvojen - nimajo več problema, da ta, naš slovenski narod „preobrazijo(!) in to brez vednosti

Slovencev, - tako da Slovenija izginja, za zdaj sicer počasi, ali gotovo Tega pa so v glavnem krivi slovenski komunisti, ki iz juga podpirajo to zločinsko počenje rodomora nad lastnim narodom.

Dovolj jadikovanja - a obljubljam ti še, da se bom od časa do časa še oglasil... iz Ljubljane!

Te pozdravlja žalostni a pošteni narodnjak Janez iz Ljubljane

Lakota in teror

Lakota in teror sta v dvajsetem stoletju apokaliptična jezdeca z ostro nabrušenima mečema, s katerima komunistični in njim sorodni trinogi v deželah, kjer so, kot zaščitniki brezpravnih, ubožanih - kot to sami vedno poudarjajo?! — prišli z lažnjivimi obljubami na oblast, zdaj neusmiljeno kroté z lakoto in nepopisnim terorjem vse iste, ki se jim prevarani upirajo. Tipična primera sta v tem pogledu, poleg drugih komunističnih dežel, Afganistan in Abesinija.

Znano je, da so suše in druge naravne nesreče v preteklosti često povzročale lakoto, ki je neusmiljeno rdečila prizadeto prebivalstvo.

Sedanja lakota v Afriki je delno tudi posledica dolgoletne suše, vendar je v tej afriški krizi nezavestno in zavestno soudeležben tudi človek. Ta soudeležba je dvojne vrste: na eni strani so kmetje s svojo trmasto nomadsko miselnostjo in neznanjem, kako obdelovati zemljo, paziti nanjo, da se z imenjavo različnih posevkov odpočije, povrh tega s popolnim nesmiselom za pogozdovanje, znatno povečali vso to tragiko; na drugi strani vladajoče komunistične stranke in njim sorodni diktatorji zavestno z načrtnim izkoriščanjem lakote krote kmete in druge nasprotnike diktatorskih režimov.

Sedanji komunistični režim v Abesiniji, podobno kot v Sloveniji in drugih deželah, kjer so komunisti na oblasti, ne zaupa abesinskim kmetom, zato se ne zmeni za njihovo trpljenje.

Medtem ko v Abesiniji in drugih krajih Afrike dnevno od lakote tisoči umirajo, abesinska komunistična vlada v Adis Abebi prireja pompozne parade, množične partijske shode, bankete, izlete..., na katerih troši težke milijone. Samo za obletnico nasilne komunistične prilastitve, so potrosili čez trideset milijonov dolarjev.

Posebne trgovine, v katerih kupuje abesinska komunistična elita so napolnjene z domačimi in uvoženimi dobrinami z vsega sveta.

V Abesiniji imamo, kot drugod, kjer so komunisti na oblasti, komunistično elito, vladajoči razred, z vsemi privilegijami in brezpravno, ubožano ljudstvo s podeželja, ki sestradano zapušča skromne domove, zapuščena, neobdelana polja, v upanju, da bodo kjerkoli že dobili vsaj toliko živeža, da si ohranijo življenje.

Za mnoge tudi tega zadnjega upanja ni več. Otroci umirajo brez joka, odrasli brez tarnjanja. Komunisti se bohotijo in kopljejo v izobilju, abesinski narod umira!

Podobno je Stalin 1930. 31. 32. in 33. leta načrtno povzročil pomankanje, lakoto v Ukrajini. Ker so ukrajinski kmetje nasprotovali kolektivizaciji zemlje in kmetij, jim je Stalin pobral vse poljske pridelke, vsa živila, živino in s tem krutim dejanjem povzročil, da je od lakote v tistih letih umrlo nad osem milijonov Ukrajincev. Tragika v Ukrajini je bila toliko večja, ker je milijone ljudi umrlo od načrtno povzročene lakote v priznani žitnici Evrope.

Med zadnjo svetovno vojno so naci-fašistični režimi polnili taborišča s političnimi nasprotniki, pripadniki različnih narodov, v katerih so z lakoto, plinjskimi celicami in masovnim streljanjem pomorili na milijone nedolžnih žrtev. Gulagi so še danes polni nesrečnikov.

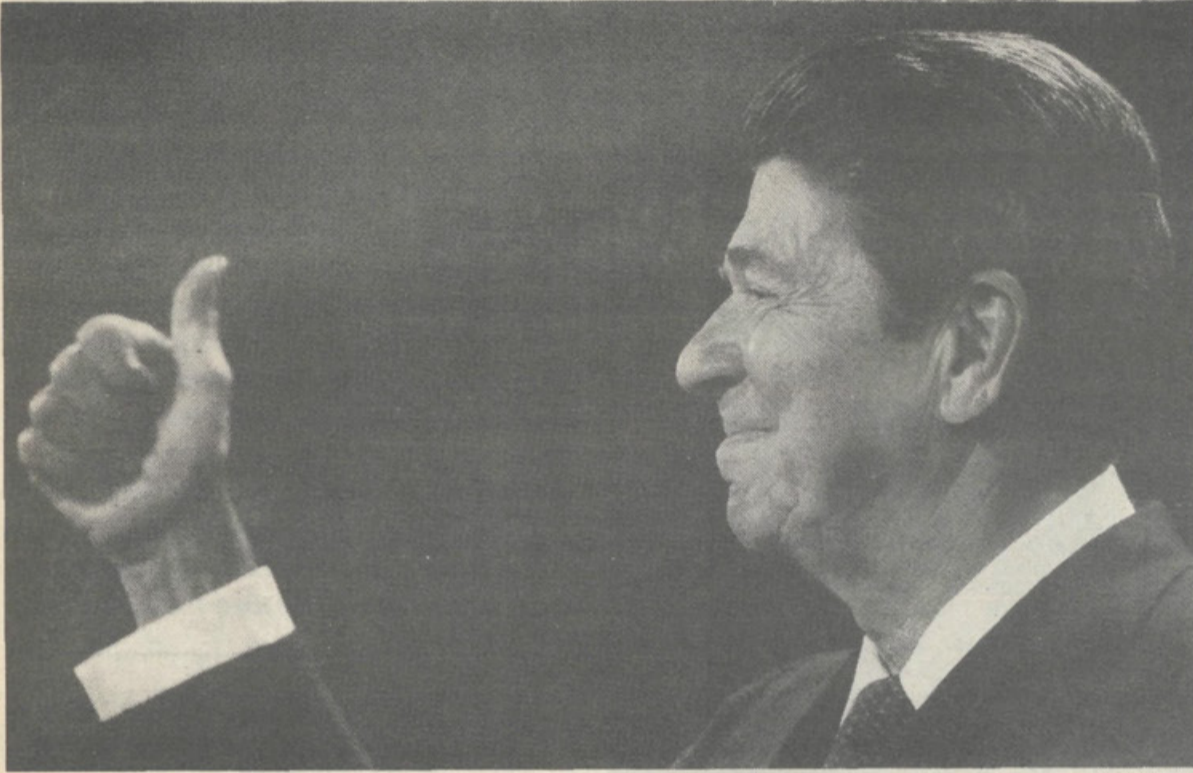
Televizija, radio in dnevnik obširno poročajo o žalostnem položaju v Abesiniji. Pri tem pa slišiš pripombe kot npr.: „Kako to, da Bog dopušča vso to nepopisno človeško tragiko, vse gorje?! Nikomur pa ne pride na misel, da bi raje vprašal: „Kje pa je človek, ki je s svojo brezbržnostjo in brezčutnostjo do sočloveka, trpina povzročil v preteklosti in sedanjosti poleg lakote še vrsto drugega nepopisnega gorja?!“ Luka Dolenjc

Rex Republicanus:

“FOUR MORE YEARS!”

REAGAN vs. MONDALE = 49 vs. 1 (States)

525 vs. 13 (Electoral Votes)

President
Ronald Reagan

By: Ms. Marcia
Colbert

In his No. 1 National Bestseller "A Few Minutes with Andy Rooney" its author A. R. described the differences between two American political parties. Here are some of them:

In the summer — Democrats drink beer
Republicans drink gin and tonic

In the winter — Democrats drink beer
Republicans drink scotch and soda

Democrats drink coffee with cream
and sugar from mugs

Republicans take theirs black with cup
and saucer

Democrats don't seal the envelopes of
their Christmas cards which they sign
by hand

Republicans seal the envelopes of their
Christmas cards which have their names
printed on them

Democrats think taxes are too high
because of the Republicans

Republicans think taxes are too high
because of the Democrats

xxxxxXXXxxxxx

Never before had the American voters such a clear-cut choice between two candidates for the Presidency of the most powerful democracy of the world, who have such fundamentally different philosophies about all the basic issues, affecting the Nation and the World.

Because of space I shall limit myself only to two of them: The Right of the Unborn and Foreign Policy.

"Why do those who claim to represent the party of compassion feel no compassion whatsoever for the most helpless among us — the unborn..."
(President Reagan)

The 1983 Spring issue of the Human Life Review includes an article by the President Reagan. It is rare for president to use a periodical to state his position on a major issue, but in this case the issue was a big one: Life itself. The President was blunt:

"We are often reminded that it is our

duty to speak out against any future holocaust. The grim fact is that a holocaust is already in progress, here, now, among us: the commercialized killing of the unborn. ("Abortion to 24 weeks. Board certified gynecologist. Prices run from \$49 to \$120...").

One wonders: Will there someday be a Nuremberg trial for those who participated in these assembly line deaths for money? Will there be a memorial to the tiny victims? Or will they be treated as so much garbage for the short reminder of what once was our civilization?

Since 1973 more than 16 million unborn children have had their lives snuffed out by legalized abortion. That is 10 times the number of Americans lost in all our nation's wars..."

"It takes courage and character to take an unpopular stand..."

Planinko

Both Democratic candidates, Mondale and Ferraro, insist to be personally opposed, but do not have the courage and character to take an unpopular stand against legalized abortion.

It is true that outlawing abortion will not eliminate it entirely. Moreover, it can hardly be said, that, because it is being done, we should make it legal. The same type of reasoning can be applied to theft, murder, rape and any other crime. The fact that some people are going to do it if they can, doesn't make it right, nor that it should be made easy for them.

The statement: "I am personally opposed, but..." is not logical or acceptable any more than would be a statement of personal opposition to child abuse, but allowing others the option to abuse their children.

We would like to see candidates who, whenever they believe in something, have the courage and character to stand up and defend it regardless of its unpopularity. (President Reagan is also strong supporter for voluntary school prayer and state support for private schools - both very unpopular in the US).

"Life is the art of drawing without an eraser..."

Dr. J. Planinsic

Many of the world's great movements have flowed from the work of a simple man. A young monk began the Protestant Reformation, a young general extended an empire from Macedonia to the borders of the Earth, and a young woman reclaimed the territory of France.

All the armies that ever marched, all the navies that ever sailed, all the parliaments that ever sat, all the kings that ever reigned, put together, have not affected the life of man on this earth as much as one solitary man. Twenty centuries have come and gone and still today he is the central figure of human race and the leader of mankind's progress...

One more example of man's courage and character: On August 4, 1980, the Soviet leaders announced that the Red Army would roll into Poland to crush the Solidarity's leadership.

John Paul II. wrote a handwritten letter to President Leonid Brežnev of the Soviet Union that he would relinquish the Throne of St. Peter and return to stand at the barricades beside his fellow Poles and lead his people's resistance against Red Army.

In August 1980 Solidarity was born. The Soviet military strategy is based on the theory that you probe with bayonets. If you encounter steel, withdraw. If you encounter mush, continue. But a person who doesn't have the courage to stand up for what he believes doesn't have a character and is ready to live on his knees and enjoy the peace of the grave or the security of the slave.

xxxxxXXXxxxxx

President Reagan: Si vis pacem — para bellum (Peace through strength)

Roosevelt - Carter - Mondale: Peace through appeasement (Peace on account of somebody else).

For more than 40 years there has been under Democratic Administration in progress process of shortsighted concession, a process of giving up and giving up and hoping that perhaps some day the Russian bear will have eaten enough.

The Reagan Administration feels that Latin America is strategically, politically, economically and ideologi-

cally of Life-or-death importance to the US and that if Marxists ever gain control of Central America, they will be in a position to threaten Mexico and its vast oil fields to the North and the Panama Canal and Venezuela and its oil and other South American countries to the South.

During the Carter-Mondale Administration and their blunders there was a growing fear among American allies that they can no longer rely on the US to defend the Free World. It was Carter-Mondale administration's belief that "our inordinate fear of Communism impoverished American Foreign Policy". (Carter's Commencement address at Notre Dame University in 1977).

Now they know who is in charge. There are no rewards for loosing on account of vacillation, timidity, stupidity, fear, appeasement — all trademarks of Carter—mondale administration.

"If you give a man fish, he will have food for one day. If you teach him how to fish, he will eat for the rest of his life."
Chinese saying

By giving the Reagan Conservatism a landslide victory in 49 states (Mondale won only in his home-state by a 1% margin) the majority of Americans clearly moved away from welfare state, statism and socialism toward individualism and patriotism.

There is no such dichotomy as "Human rights" versus "Property rights". No human rights can exist without property rights. Since material goods are produced by the mind and effort of individual men, and are needed to sustain their lives, if the producer does not own the result of his efforts, he does not own his life. To deny property rights means to turn them into property owned by the state. Whoever claims the "right" to "redistribute" the wealth produced by others is claiming the "right" to treat human beings as chattel.

Reagan's opponents on foreign policy just don't understand that international terrorism, hiding under attractive slogans of human rights, agrarian reforms, liberation fronts, etc., is the ultimate abuse of human rights.

Their atheistic humanism leads directly to man being deprived of an essential dimension of his being, namely his search for the infinite, and thus having his being reduced in the worst way. More they speak and write about liberty, more they are engaged in an unsurpassed enslavement and torture.

Life is: "The light of dying fires and new flames..."

Ms. Marcia Colbert

It would be difficult to beat a President whose Presidency was dominated by four Ps: Prosperity, Peace, Patriotism and Personality. During the entire election campaign Mondale and Ferraro sounded like two broken records, but people vote for facts as well as feelings. There is nothing abstract about the appeal of lower personal taxes, lower interest rates, lower inflation, lower unemployment, relative peace and booming economy.

During the last four years not an inch of territory has been lost to the Communists, whereas Mondale has made a career out of weakening America's armed forces and raising taxes.

With exception of blacks Reagan, in the greatest election victory in American history, took everything else, sweeping every imaginable category of voter: young, middle-aged, elderly,

Nadaljevanje s str.

low, middle and high income; Protestants and Roman Catholics, professionals and blue collar. Even women deserted Ferraro.

People just see in President Reagan a good and decent man, who sees wrong and tries to right it, sees suffering and tries to heal it, sees war and tries to stop it.

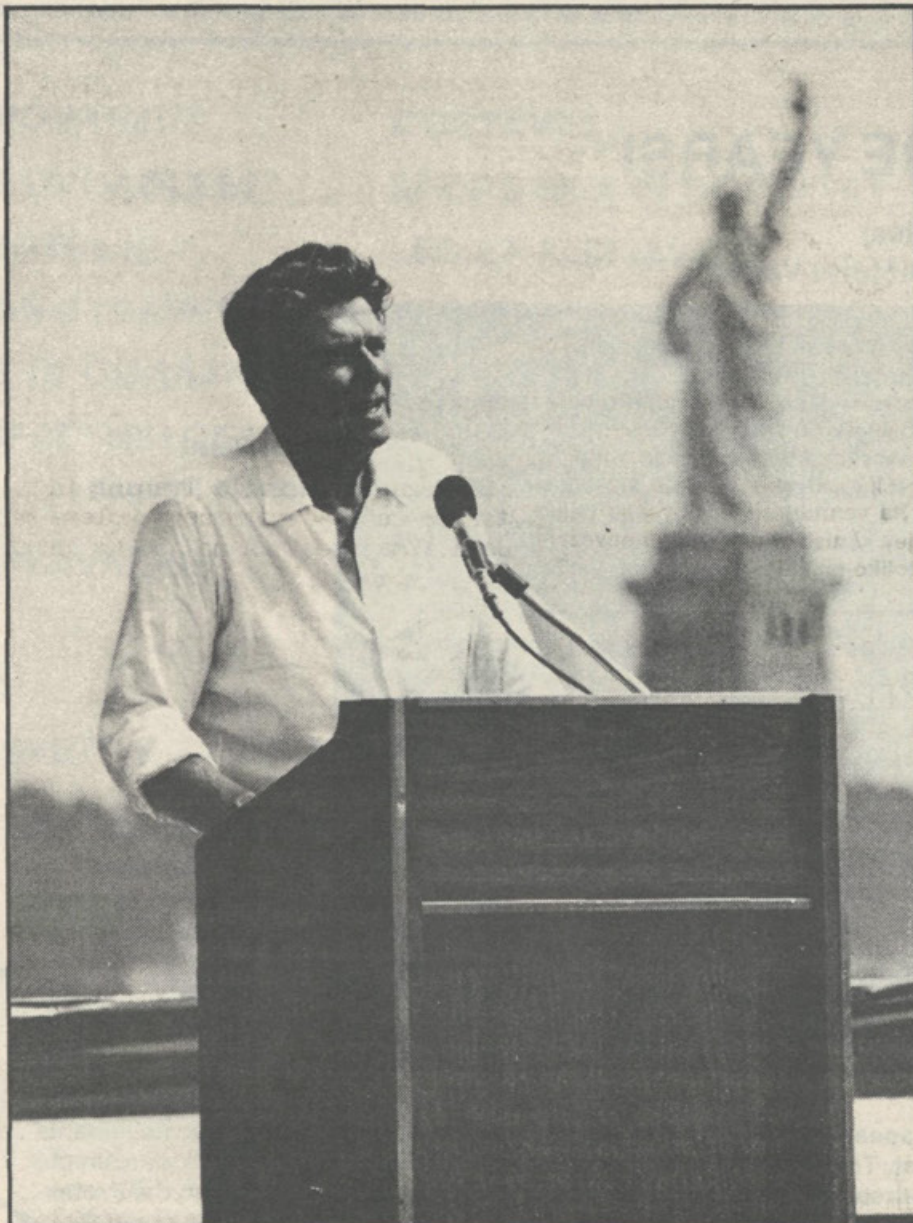
He has a goal. He set his compass and is sailing for that star — that's what he meant when he said: "America's best days are yet to come..."

Readers of Slovenska Država are proud of him and congratulate him. We hope that American people and the rest of the world will continue to be a supporting beam to achieve his dream...

xxxxxXXXxxxxx

It is Christmas time. All around us we hear talk of peace on earth, good will toward men, etc. Mr. Reagan said many times to the very young:

■ "Here is our pledge to you. We're going to turn over to you an America that is free and a world that is at peace."

PRESIDENT REAGAN

In 1980, Ronald Reagan opened his campaign for president with a pledge to all Americans for a new beginning, one filled with hope and promise and secured by a stable and lasting peace, economic vitality and a return to basic family values. Americans of all nationalities, races and backgrounds have contributed greatly to America's new beginning and continue to exemplify the qualities President Reagan and Vice President Bush believe are essential for a strong and free nation.

Opportunity, hard work and faith in God and family are the building blocks of the future and the basis of President Reagan's new beginning for America.

How To Contact The Ombudsman

Write, telephone, or visit: (collect calls accepted)
Office of the Ombudsman
125 Queen's Park
Toronto, Ontario
M5S 2C7
(416) 596-3300

Regional Offices:

Suite 701
1265 Arthur St. East
Thunder Bay, Ont.
P7E 6E7
(807) 623-5058

Suite 203
591 Main St. East
North Bay, Ont.
P1B 1B7
(705) 476-5800

Suite 702
151 Slater St.
Ottawa, Ont.
K1P 5H3
(613) 234-6421

District Offices -
to open shortly in
Kenora
Timmins

Our multilingual staff can communicate in 24 languages, including:

Cree	German	Russian
Croatian	Gujerati	Serbian
Czech	Hindi	Slovak
Dutch	Italian	Slovenian
Estonian	Macedonian	Spanish
English	Ojibway	Turkish
Filipino	Polish	Ukrainian
French	Portuguese	Yiddish

If you are an inmate or patient in a provincial institution the law provides that your letters to and from the Ombudsman must not be opened by the authorities.

BISHOP BARAGA DAYS - CHICAGO

SEPTEMBER 1-2, 1984

Slovenian Mass Becomes Tradition

The Saturday evening Slovenian Mass which has become a part of Baraga Days was celebrated in Chicago by Bishop Janez Jenko of Koper, in Baraga's native Slovenia, Yugoslavia.

A procession from host parish St. Stephen's to St. Paul's, a remarkable church built without the use of a single nail, preceded the gathering of 1,200 for the Mass. Flags, organizational banners, and marchers in costume and out, moved slowly. All recited the rosary, led by Father Fortunat Zorman.

Rev. Vendelin Spendov, pastor at St. Stephen's, Chicago; Rev. Victor Tomc, St. Mary's Parish, Cleveland, Ohio; Rev. Lawrence Grom, OFM, St. John the Evangelist Parish, Greenfield, Wis.; Rev. Blaze Chemazar, OFM, Superior of the Franciscans in Lemont; Rev. Charles Strelick, Executive Director of the Bishop Baraga Association, Marquette; Rev. Dan Rupp, vice postulator of the Cause, Marquette; and others from the area.

Bishop Janez Jenko of Koper, Yugoslavia, celebrates Saturday's Slovenian Mass as part of the 1984 Baraga Days in Chicago.

All photos in this issue courtesy of Tony Gaber, Chicago

Slovenski mecen

Po Naših Novinah od 1. novembra 1984 povzemamo, da je g. John P. Nielsen (Sešek) poznani slovenski rojak, rojen že v USA in poznan kot strokovnjak v metalurški stroki, mecen dveh fondov.

Prvi fond se imenuje Rojškov sklad katerega je g. Nielsen namenil vsoto 50 tisoč dolarji in je namenjen šolanju iz rodu mecena. Namenjen je pa tudi dijakom in profesorjem metalurškega oddelka na univerzi v Ljubljani. Kot zadnji koristnik pa bi naj bila slovenska kultura.

Drugi sklad se imenuje „Nielsenov“ v katerega je vloženo 100 tisoč dolarjev. Tudi ta je namenjen potomcem Rojškovih in Plevnikov, ki žive v USA ali Kanadi. Kot drugotni koristnik tega fonda pa pride v poštev podpora slovenski kulturi v Severni Ameriki, kar naj bi določeval Slovensko-ameriški odbor.

namenjen

Gornji sklad, četudi primarno sorodnikom g. Nielsena je vsekakor velik dogodek za slovensko emigracijo, vreden posnemanja! Začuda je denar naložen pri Ljubljanski banki v Ljubljani, kar po skušnji zadnjih let lahko pomeni ob dani priliki izplačavanje v dinarjih, kar vrednost sklada seveda zmanjša. G. Nielsen pa običaju anglo-saksonskih emigrantov organizira srečavanje rodu (Alan) Rojškov. V ta namen celo izdaja občasni buletin Rojškova hiša. Za leto 1985 napoveduje veliko srečanje Rojškov na izseljenem pikniku v Škofji Loki. Kot zgleda g. Nielsen glede Škofje Loke in piknika ni dobro poučen, ker je komaj primerano ves Rojškov rod zbrat na pikniku, ki izseljence vabi na proslavo Dneva borcev v kraj, ki ga ljudski glas imenuje slovenski Dachau. Pa vendarle ima Slovenija toliko lepih krajev ki niso tako tragično povezani s smrtjo toliko naših rojakov. ZU

Pariski nadškof in kardinal Jean-Marie Lustiger je pozval v svoji pridigi vse narode zahodne Evrope, naj prenehajo s svojim molcanjem in brezbriznostjo "kolaborirati s komunističnim nasiljem v srednji in vzhodni Evropi, kajti nasilje je treba imenovati po imenu z vsoto odločnosti." [Po: S.g., VII/9]

V zahodnem Berlinu občudujejo Nemci iznajdljivost slovaškega studenta Iva Zdarskega, ki je pobegnil iz Češke v Avstrijo s pomočjo zmotoriziranega zrnja. Ta zrnje je opremljen z motorjem nemškega avtomobila Trabant in tankom češkega motornega kolesa Java. Zrnje tehta samo 150 kg in ga je mogoče razstaviti do poslednje žice. Zrnje je sedaj na razstavi v berlinskem muzeju. [Po: S.g., VII/9]

Češki komunistični režim je izdal novo uredbo, po kateri sme obiskati katoliški duhovnik umirajočega bolnika šele z dovoljenjem njegovega zdravnika. Ker ni vedno lahko doseči zdravnika, umre večina bolnikov brez duhovnika - kar je bil seveda v prvi vrsti namen nove odredbe. [Po: S.g., VII/9]

V Salzburgu v Avstriji je bil mednarodni simpozij, na katerega so povabili 34 znanstvenikov iz sedmih dežel. Simpozij je bil posvečen 1200-letnici smrti sv. Virgila, ki je umrl 27. novembra 784. Sv. Virgil je bil tudi apostol Slovencev. [Po: S.g., VII/9]

V Karačiju v Pakistanu so odprli prvo katoliško semenišče in se je že prijavilo 20 študentov [Po: S.g., VII/9]

Zadnje čase je prišlo v javnost da imata dve organizaciji ZN popolnoma nasprotno stališče glede tobaka. Svetovna organizacija za zdravstvo (WHO) skuša doseči kar se da veliko znižanje uporabe tobaka zlasti v deželah razvoja kot najbolj uspešno sredstvo za zboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva, dočim Organizacija za prehrano in poljedelstvo ne mara vplivati na kmete, naj bi nehali pridelovati tobak, ker je dohodek od prodaje tobaka za mnoge glavni vir sredstev za življenje. Stališče FAO podpira tudi organizacija ZN za industrijski razvoj (UNIDO).

Kako so porabili Kanadčani svoje dohodke leta 1981:

stanovanje	19 %
hrana	15 %
prevoz	15 %
vzgoja in zabave	10 %
pohištvo	9 %
hoteli in restavracije	8 %
oblačila	7 %
tobak in alkohol	5 %
zdravstvo	3 %
izven Kanade	1 %
razno	8 %

Kljub temu, da se vedno raste število prebivalcev ZDA kot tudi število avtomobilov, se je znižalo število bencinskih črpalk (vštete niso tiste, kjer je prodaja bencina postranski posel, t.j., prinaša manj kot polovico dohodkov) zmanjšalo od 220.000 leta 1970 na 139.000 leta 1983. Zvišane cene bencina

ter bolj ekonomska vozila so znižali celotno prodajo bencina za osebnih avtomobile od viška 83.8 milijard galonov leta 1978 na 73.7 milijard galonov l. 1980. V letih 1982 in 1983 se je poraba se vedno nižala, vendar ne v tako veliki meri.

Število prebivalstva ZDA 1. januarja 1984 cenijo (zadnje ljudsko štetje je bilo l. 1980) na 235,380.000. Porast v l. 1983 cenijo samo na 1%. Zmanjšanje števila rojstev in podaljšana življenjska doba povzročata dvig povprečne starosti prebivalstva

	1970	1982
moški	25.8	29.3
ženske	30.6	31.9

Večji odstotek prebivalstva ima višjo stopnjo šolanja

	1970	1982
moški	55.0%	55.4%
ženske	71.7%	70.3%

končan kolegij

moški	14.1%	21.9%
ženske	8.2%	14.0%

Zadnja leta se je tudi povečalo število oseb, ki imajo manj dohodkov kot je potrebno za življenje:

	1969	1979	1982
	12.1%	11.7%	15.0%

kar pomeni 34,400.000 oseb. samcev

	1970	1980	1982
na (na 1.000 porocenih oseb)	47	100	114

Leta 1982 je zato živelo 22% otrok samo z enim staršem. Ljudje se tudi poročajo pozneje. Število žensk v starosti od 25 do 29 let, ki so bile se samice je znašalo

	1970	1980	1982
	10.5%	20.9%	23.4%

Japonske kmečke zadrage so imele l. 1981 zaposlenih 2.638 oseb, katerih naloga je bila pomagati zadržnikom izboljšati kakovost življenja. Nad 50% kmetijskih zadrug ima mladinske organizacije in nad 85% posebne organizacije za ženske. Kmetijske zadrage predstavljajo veliko moč v japonskem kmetijstvu. Skozi njihove roke gre 95% riža, 75% umetnih gnojil in 65% kmetijskega kredita.

Zadružništvo v ZDA

Do nedavnega je bilo zelo težko dobiti podatke o zadružništvu v ZDA, ker uradne statistike niso ločile med navadnimi podjetji in med zadrugami, poedine vrste zadružništva pa so zbirale podatke samo o svojih organizacijah. Letos pa se je zbrala skupina zadrugarjev, ki so ustanovili posebno družbo "Cooperative Information Consortium" z namenom, da bi zbrali potrebno gradivo iz najrazličnejših virov in jih objavili v enem delu. Ta knjiga je sedaj izšla v tisku. Naslov: "Finding Co-ops: A Resource Guide & Directory [stane 17.70 US\$; Dept. 32, the National Consumer Cooperative Bank, 1630 Connecticut Ave., N.W. Washington, D.C. 20009, USA]

Ta pregled navaja, da je v ZDA kakih 60.000 zadrug, med njimi kakih 40.000 kreditnih zadrug. Poljedelcem služi kakih 6.000 zadrug za opremo kmetij s potrebnimi umetnimi gnojili, bencinom, oljem, poljedelskimi stroji in podobnim kot tudi za prodajo kmetijskih pridelkov. Kmečkemu prebivalstvu služi tudi kakih 1.000 električnih zadrug in 250 telefonskih zadrug.

Potrošne zadrage, kakih 4.000 po številu, obstojajo v najrazličnejših oblikah od majhnih nabavljalnih klubov, ki služijo samo mahjnemu številu družin v soseščini [brez plačanih uslužbencev] do večjih trgovin in do zadrug, ki nakupujejo na veliko za svoje članice-zadrage.

V ZDA je tudi kakih 4.000 stavbnih zadrug, v glavnem v New Yorku in drugih večjih mestih. Tudi na mnogih univerzah obstojajo stavbne zadrage, ki nudijo članom-šudentom ceneno stanovanje, za katerega so sami odgovorni.

Ker je nad polovico poročenih žensk v ZDA zaposlenih izven doma, si mnoge zagotove oskrbo otrok za časa svoje odsotnosti v obliki zadružnih otroških vrtcev, ki jih je okrog 500.

Zdravstvene zadrage posvečajo posebno pozornost preprečitvi bolezni. Za primer smrti obstoja 220 pogrebnih zadrug. Na šolah je 251 študentskih zadrug. Ročna dela in druge umetniške proizvode svojih članov organizira 312 zadrug. Število delavskih zadrug presega 500.

Med največjimi "industrijskimi korporacijami", ki jih navaja seznam "Fortune" za leto 1984 je enajst zadrug [Agway, Land O'Lakes, Gold Kist, CENEX, Mid-America Dairymen, CF Industries, National Cooperative Refinery Association, Michigan Milk Producers' Association, Sun-Diamond Growers of California in Wisconsin Dairies]. Podobna lista za Kanado, ki jo objavlja finančni tednik Financial Post 500 omenja med 500 največjimi kanadskimi gospodarskimi podjetji stiri zadrage [Federated Cooperatives, United Cooperatives of Ontario, United Farmers of Alberta in Coop Atlantic]. V Novi Škotski so med šestimi največjimi podjetji v provinci kar tri zadrage.

Etnični tisk v ZDA

Ne samo v Kanadi, tudi v ZDA izhaja lepo število časopisov vseh vrst, ki predstavljajo manjšine od črncev do Vietnamcev. Računajo, da imajo skupaj okrog 8 milijonov naročnikov, dočim je število bralcev seveda mnogo večje. Nekateri imajo že lepo tradicijo, med njimi tudi Ameriška domovina. Nemški tednik Staatszeitung und Herold izhaja v New Yorku že 150 let, italjanski dnevnik Il Progreso Italiano [Emerson, N.J.] izhaja že 103 let. Nekateri etnični časopisi uživajo finančno podporo matičnih držav. 10 kitajskih časopisov v New Yorku n.pr. uživa finančno podporo bodisi Taiwana bodisi Pekinga. Večina časopisov, ki predstavljajo narode izza železne zavese, je seveda protikomunistično usmerjena.

8. in 9. sept. je bil v Zagrebu in pri vojni) narodni evharistični konMariji Bistrički (Romarska pot tudi gres pod naslovom „Trinajst za veliko število Slovencev pred stoletij krščanstva na Hrvaškem“.

(Po: Glas Koncila). V oči vpada, da ki so poseben čas odmerili za Hrvatsko mladino in mladino Slo-nim narodnostim in skupinam raz-

ličnih duhovnih gibanj. Pri tej prilikavakov, itd. Vatikan je zastopal du-najski kardinal Franz König. Sodelovali so pri slavlju tudi grkokatoliki (unijati).

V slovenska obzorja in čez

mladika

Mogoče ne veste, da...

- da je bil prepovedan izid KOCBEKOVEGA ZBORNIKA, ki je bil že postavljen pri založbi OBZORJA v Mariboru, zaradi prispevka mlade filozofinje Spomenke Hribar o pokolu domobranske vojske 1945 ...
- da prihaja dnevno v Trst in ostalo našo deželo le 70 izvodov osrednjega slovenskega dnevnika Delo ...
- da v zadnjih letih v Sovjetski zvezi naraščajo protiverske publikacije in protiverska propaganda ...
- da je bilo 5000 izvodov knjige, v kateri pisatelj Igor Torkar govori o dachauskem procesu, v kratkem času razprodanih ...
- da je bil zadnja leta glavni finančni vir Russelovega sodišča honorar, ki ga je njegov predsednik Vladimir Dedijer prejel za knjigo »Novi dodatki za biografijo J. B. Tita« ...
- da je tržaški škof, msgr. Lorenzo Bellomi dal daljši intervju za jesensko številko revije CELOVŠKI ZVON ...
- da je bilo v ljubljanski novomarksistični reviji NOVA REVIJA zapisano, da na političnem področju manjkajo politične svoboščine, ki jih je bila Slovenija že deležna v zadnjih petdesetih letih stare Avstrije ...
- da je v znanem jezuitskem štirinajst dnevniku LA CIVILTA CATTOLICA od 18. februarja 1984 prof. Janez Vodopivec ocenil disertacijo mladega slovenskega teologa dr. Antona Štruklja o švicarskem teologu Hansu Ursu von Balthasarju »Življenje iz polnosti vere« ...
- da pri nekaterih bivših primorskih partizanih vztraja do danes sum, da bivši slovenski komunistični poslanec v rimskem parlamentu in poznejši udeleženec partizanskega boja Jože Srebrnič ni utonil v Soči po nesreči, ampak po atentatu, ker da se njegov koncept glede usode Primorske ni skladal s konceptom KPS ...
- da bodo FERIAE LATINAE — pol študijsko pol letovanjsko srečanje, ki ga organizira nemški univerzitetni profesor p. Suitbert in na katerem je občevalni jezik latinščina — letos od 28. julija do 4. avgusta v Stični na Dolenjskem ...
- da je bil p. Franc Husu, katerega italijanski prevod knjige dr. F. Grivca »Sveta Ciril in Metod« je pravkar izšel v Rimu v založbi Slovenske teološke akademije, službeno prestavljen v Palermo ...
- da 95 odst. vseh beguncev na svetu prihaja iz marksističnih dežel in samo 5 odst. iz nemarksističnih ...
- da so vsa gostišča okrog Medjugorja v Hercegovini vnaprej zasedena v širini 40 km in za dobo treh mesecev ...
- da bi po mnenju strokovnjakov OZN Bačka, Slavonija in Banat lahko prehranila 200 milijonov ljudi, seveda ne ob socialističnem gospodarjenju ...
- da je ob novem prevajanju Svetega pisma tekla med slovenskimi teologi in slavisti razprava, ali naj se piše pridevnik božji z malo ali z veliko začetnico ...
- da Bojan Štih navaja v svoji zadnji knjigi »To ni pesem, to je ena sama ljubezen« epizodo, ko je med poletom čez Alpe začel neki visoki jugoslovanski funkcionar sredi viharja glasno moliti ...
- da je v ZDA v 94. letu starosti umrl ameriški Slovenec inž. Joseph Gregorich, dolgoletni raziskovalec misijonarja Friderika Baraga in pisec njegove monumentalne biografije ...
- da je v nekem intervjuju sekretar za notranje zadeve SR Slovenije priznal, da je bilo lani v Sloveniji 60 stavek ...

SVET POZABLJA
NA
BOGA

P. G. (Kat. Glas)

KO SO LETA 1974 sovjetske oblasti izgnale Nobelovega nagajenca za leposlovje ALEKSANDRA SOLŽENICINA iz Rusije, ga je Zahod sprejel kot junaka in simbol odpora nasproti zatiralnemu komunizmu. Njegov spis "Otočje Gulag" je bil preveden v vse večje jezike svobodnega sveta in je doživel ponovna izdanja v milijonski nakladi. Toda medeni tedni so se za velikega ruskega pisatelja kaj kmalu končali.

KRITIČNE MISLI
NA RAČUN ZAHODA

Dokler je Solženicin razkrival grozote staliništvih uničevalnih taborišč v Sovjetski zvezi, je bil dobro sprejet. Kakor hitro pa je začel obsojati filozofski sestav leninističnega marksizma in opozarjal, da je ta sistem porodil nečloveška kazenska taborišča v Rusiji, je postal zahodnim kulturnikom nadležen. Njegovo protisocialistično nastojanje jih je začelo dražiti in začeli so ga zavračati, češ da je konservativno usmerjen in ne zasluži več pozornosti.

Toda Solženicin ni ostal samo pri kritiki leninističnega marksizma: naredil je korak naprej. Življenje na Zahodu, mu je prineslo spoznanje, da je zahodna družba prav tako okužena z materializmom kot tista iz vzhodnih komunističnih dežel. Zahodno brezboštvo je prav tako za ljudi škodljivo kot komunizem v državah realnega socializma.

Zaradi tega stališča je postal Solženicin za nekdanje zahodne občudovalce človek nazadnjaških idej, mračnega srednjega veka, verski zanesenjak, ki živi bolj na onem kot na tem svetu. In vendar je Solženicinovo govorjenje, tako neprijetno za premnoga ušesa, v bistvu krščansko, le da prenekateri kristjani niso več zmožni niti poslušati, kaj šele razmišljati o tem, kaj pravi.

KJE ISKATI VZROKE
HUDEGA V DRUŽBI

Njegov zadnji nastop v javnosti je bil 10. maja 1983 v Londonu, ko je prejel nagrado "Templeton", ki se daje takim, kateri imajo zasluge za uveljavljanje vere v družbi. Pred njim sta to nagrado prejeli med drugimi ustanoviteljica ognjiščarjev Klara Lubich in pa m. Terezija iz Kalkute. Tedaj je Solženicin ob podelitvi nagrade dejal: "Ko sem bil še otrok," — sedaj ima 65 let — "sem večkrat slišal reči stare ljudi, ko je Rusijo kaj hudega zadelo: Ljudje so pozabili na Boga in vse, kar je sedaj prišlo, je posledica tega." Še danes, pravi Solženicin, po tolikih letih razmišljanja

o sovjetski revoluciji, ga najbolj zadovolji razlaga, da je do te revolucije prišlo, "ker so ljudje pozabili Boga".

NEMOČ
SVOBODNEGA SVETA

Toda Solženicinova drama je sedaj v drugem.

Dokler je živel v Rusiji, si je umišljal, da je svobodni svet poln duhovnosti in zato zmožen nuditi alternativo komunističnemu brezboštvo; danes se zaveda, da se je varal. Tudi Zahod je pozabil na Boga. Današnji kristjani so zmedeni in razdeljeni pred ofenzivno ateizma. Ne doumejo, da bodočnost človeka ne zavisi v prvi vrsti od političnih, gospodarskih ali vojaških silnic, temveč od duhovnosti in vernosti ljudi.

Uničevalni bacil laicizma in z njim povezanega potrošništva je na Zahodu povzročil iste učinke kot ateizem na Vzhodu: ljudje so slabotni, brez energije, moralno na tleh, vedno pripravljene sprejeti novo diktaturo, samo da živijo nemoteno brez posebnih žrtev naprej. Solženicin pa oznanja prav nasprotno: "Trpljenje je bistveno potrebno za moralno rast družbe; potrošniška družba ni zmožna zoperstaviti se komunizmu, zato bo od njega pregažena" (te besede so bile izrečene v intervjuju dopisniku turinske "La Stampa" 26. maja lanskega leta). Da ima prav, dokazuje geslo nemških pacifistov: "Raje rdeč (pod komunizem) kot mrtev" (za ohranitev svobode).

Po Solženicinovem mnenju je prerod družbe mogoč le potom povratka k Bogu in Kristusovemu nauku. "Menim, da smisel življenja za človeka ni v sreči, temveč v duhovni rasti, ne v iskanju tvarnih uspehov, temveč v duhovnem dvigu."

Zaradi takih in sličnih izjav si je Solženicin nakopal očitek, da je moralist in vzgojitelj, ne pa človek kulture. To je očitek, ki se ga bojijo slišati celo premnogi teologi, kaj šele drugi kristjani. Danes je treba govoriti in ukrepati tako kot da Boga ni. Ta miselnost žal pronica vedno bolj tudi v verne in vedno bolj ločuje Boga od človeka. In ker Solženicin na to opozarja, je postal za zahodno družbo neprijeten prerok.

Uredniku pišejo...

... Ne vem, če se list še vedno mora boriti s finančnimi problemi. Ljudje naše generacije bi ga morali bolje podpirati. Z veseljem bi poslal več, a mi razmere ne dopuščajo. Čez \$100.000 sem do sedaj izdal za vzgojo otrok brez kakršnekoli pomoči...

J. P.

Dragi Vlado!

Prilagam \$100 za Slovensko Državo kot skromen prispevek za pomembno delo lista pri širjenju slovenske narodne in državne zavesti.

Planinko

Zadnje čase so darovali v tiskovni sklad, poleg redne naročnine, še nasledni:

N. N. iz Chicaga \$200; N. N. iz Toronta \$250; A.

K. z Toronta \$76; J. K. iz Toronta \$43; T. H. iz Toronta \$1; T. F. iz Toronta \$8; N. N. iz New Yorka \$131.

Vsem se za velikodušni dar uprava in uredništvo S. D. lepo zahvalujeta. To so dejanja uredna posnemanja!

S. D.

Cestitamo našemu uredniku g. V. Mauko za ponovno imenovanje (by order in council of Ontario Government), tokrat že petič v članstvo tako imenovanega: Advisory Council for Multiculturalism and Citizenship of Ontario Government.

Jugoslovanska problematika

